

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2023. szeptember 4.

1. Megegyezés a tervezett önrendelkezési törvényről

A szövetségi kormány hosszú tárgyalásokat követően megegyezett az ún. önrendelkezési törvény (*Selbstbestimmungsgesetz*) pontos részleteiről. A tervezet értelmében a törvény elfogadását követően immár mindenki maga határozhatja meg saját nemét és keresztnevét. A Bundestag jóváhagyása után az új szabályozás az 1980-ban elfogadott ún. transzszexuális törvényt írná felül, amelyet sokat kritizáltak a múltban megosztó rendelkezései miatt. Ezek szerint az érintett személyek csak pszichológiai szakvélemény és bírósági döntés után változtathatják meg hivatalosan a keresztnevüket és a nemüket. A törvény kritikusai szerint ezen eljárás sokszor indokolatlanul sokáig tartott, továbbá költséges és a magánszférát sértő is volt egyben.

A Szövetségi Családügyi és Igazságügyi Minisztérium által megalkotott tervezet szerint a jövőben, amennyiben valaki meg akarja változtatni a nemével kapcsolatos hivatalos bejegyzést, úgy egy nyilatkozatot és magánbiztosítási igazolást kell benyújtania az anyakönyvi hivatalhoz. Ez attól függetlenül történik majd, hogy az érintettek már alávetették-e magukat nemváltoztatás céljából végzett orvosi kezelésnek vagy sem. A gyermekek és a serdülők azonban a jövőben sem tudják majd önállóan megváltoztatni a nemi identitásukat. 14 éves korig a gondviselőknek kell az anyakönyvi hivatalnál a nyilatkozatot megtenniük, ezt követően a gondviselőknek mindössze csak beleegyezniük kell a változtatásba. Kivételt csak akkor lehet tenni, ha a szülők magatartásukkal veszélyeztetik a gyermek érdekeit. A tervezet értelmében az érintettek annyiszor változtathatják meg a nemükre vonatkozó hivatalos bejegyzést, ahányszor csak akarják. A törvény azonban erre vonatkozóan egy zárolási időszakot is előír - csak egy év elteltével lehet majd a bejegyzést újra változtatni.

Az új törvénytervezet kritikusai attól tartanak, hogy a nemek bejegyzésének megváltoztatásával egyes személyek indokolatlan előnyökhöz juthatnak. A törvénytervezet biztosította definíciós kiskapuk lehetőségét különösen hevesen kritizálták a CDU és az AfD politikusai. „A törvény például az úszómesterre vagy a fitnesszedzőre bízta annak eldöntését, hogy egy transz személy bemehet-e a női öltözőbe” – mondta Silvia Breher, a CDU/CSU Bundestag-frakció családpolitikai szóvivője.

Korábban a Szövetségi Bűnügyi Hivatal aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a törvény lehetővé teszi a bűnelkövetők számára, hogy egyszerűen megváltoztassák nevüket, és így elkerüljék a büntetőeljárást. Ezt a kérdést azonban mostanra látszólag sikerült tisztázni. A terv szerint az illetékes anyakönyvi hivataloknak kell továbbítaniuk a kérelmekben szereplő adatokat a nyilvántartó hatóságoknak, azaz a bűnüldöző hatóságoknak is. Így a biztonsági hatóságok is értesülnek majd arról, hogy az esetleges bűnelkövető új nevet vett fel, és ezt nyilvántartásba vehetik.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. A kormány elfogadta az új állampolgársági törvénytervezetet

A szövetségi kormány elfogadta új állampolgársági törvényjavaslatát, amely nagyban megkönnyíti a német állampolgárság megszerzését és emellett a többes állampolgárságot is lehetővé teszi. A reformmal a kabinet többek között vonzóbbá kívánja tenni a Németországban való munkavállalást a szakképzett munkaerő számára, illetve ösztönzőket kíván teremteni a sikeresebb integráció irányába. A tervezetet továbbítják a Bundestagnak, és ha az is elfogadta, akkor léphet hatályba a törvény – erre ideális esetben januárban kerülhet sor.

A tervezet értelmében a honosítás nyolc év helyett már öt év után is lehetséges lenne Németországban, különleges integrációs eredmények esetén – mint például Németországban megszerzett diploma – ez az időtartam három évre is csökkenhet. A honosítás előfeltétele továbbra is a sikeres integráció és a német nyelvtudás igazolása, valamint a szabad társadalom értékeinek elfogadása marad. Az antiszemita vagy rasszista indíttatásból bűncselekményt elkövető személyek ezért kifejezetten ki lennének zárva a honosításból. Ezen túlmenően az embereknek képesnek kell lenniük arra, hogy eltartsák magukat és családjajaikat. Ez alól többek között azok mentesülnek, akik úgynevezett vendégmunkásként vagy szerződéses munkavállalóként érkezének Németországba. Ezen kívül a jövőben a külföldi szülők Németországban született gyermekei fenntartás nélkül kapnák meg a német állampolgárságot, és megtarthatják szüleik állampolgárságát is, ha legalább az egyik szülő több mint öt éve jogszerűen él Németországban, és korlátlan tartózkodási joggal rendelkezik.

A Szövetségi Belügyminisztérium szerint Németországban a lakosság mintegy 14%-ka nem rendelkezik német állampolgársággal, ami valamivel több mint 12 millió embert jelent. Közülük mintegy 5,3 millióan legalább tíz éve élnek Németországban.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Antiszemitizmus-vádak rengetik meg a bajorországi kormánykoalíciót

Hat héttel a bajorországi tartományi választásokat megelőzően nagy hullámokat kavart a Süddeutsche Zeitung tényfeltáró cikke, melynek középpontjában a bajor kormánykoalíció kisebbik pártjának, a Szabad Választók (Freie Wähler - FW) elnökének a múltbéli állítólagos antiszemita viselkedése állt. Hubert Aiwanger jelenlegi tartományi miniszterelnök-helyettes és gazdasági miniszter az eredeti cikk szerint egy erősen antiszemita és kirekesztő pamflet terjesztésében vett részt iskolás évei alatt. A 35 évvel ezelőttre visszanyúló vádak komoly hatást gyakorolnak a jelenlegi országos politikai közbeszédre Németországban és akár veszélyeztetheti is a sokáig biztos helyzetből újrászni kívánó CSU-FW koalíciót.

A vádakra adott válaszában Aiwanger fiatalkori tévedésként definiálta tettét és elutasította az antiszemita vádját, ugyanakkor a folytatódó politikai vihar hatására a pártelnök további meghallgatások révén próbálta meg tisztázni a nevét – mindeztidőig felemás sikerrel. Kérdés, hogy erre politikai ellenfelei egyáltalán lehetőséget adnak-e neki, hiszen a szabad választók 10-13%-os jelenlegi szavazóbázisának a meggyengítése a tartományi ellenzék számára fontos fegyvertény lenne. Láthatólag Markus Söder CSU-pártelnök és tartományi miniszterelnök is politikai tőkét kíván kovácsolni a botrányból, amely extrém esetben akár a CSU önálló kormányzását is elősegíthetné, amennyiben a botrány hatására az FW szavazói tömegesen a CSU-t választanák októberben az urnáknál.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Mesebergi kihelyezett kormányülés

Múlt hét hétfőn zárta kétnapos kihelyezett kormányülését a német szövetségi kormány. Olaf Scholz (SPD) kancellár szerint a zárt ülésen a koalíciós pártok több vitás kérdésben is meg tudtak egyezni egymással. A nyári szünet ellenére a miniszterek és pártjaik különböző kérdésekben, többek között például az ipari villamos energia ára, az alapvető állami gyermektámogatási hozzájárulás mértéke, valamint a válságban lévő német gazdaság állami támogatása kapcsán kerültek összetűzésbe. A szociáldemokrata politikus ezzel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy kormányának sok jelentős változással járó terve van, így természetes, hogy eltérő álláspontokat képviselnek különböző témákkal összefüggésben. Mindazonáltal ez nem jelent problémát az előremutató munkában és a kormánykoalíció egységében, amit a kormányülés alatti sajtótájékoztatókon előszeretettel hangsúlyozott Robert Habeck (Zöldek), szövetségi gazdasági miniszterrel, valamint Christian Lindner (FDP), szövetségi pénzügyminiszterrel egyetemben.

Mindezek mellett azonban több kérdésben és törvénytervezetben is sikerült megállapodnia a feleknek: a növekedési lehetőségekről szóló törvényről, a jövő finanszírozási törvényről, a bürokrácia leépítését szolgáló tervezetről. Előbbi kettő tervezet értelmében összesen nyolcmilliárd eurós éves támogatás áll majd a gazdaság, így például az építőipar rendelkezésére. Ebből a jövő finanszírozási törvény alapvetően az újonnan induló ágazatokat célozza és összesen 50 adókedvezménnyel hivatott új lendületet adni a küszködő gazdaságnak, valamint a beruházásokat a beruházási összeg 15%-kának megfelelő prémiummal jutalmazza majd. Ezeket a döntéseket a kormány egy 10 pontos tervben foglalta össze, azonban ebbe nem csak az új, hanem a már korábban elfogadott intézkedéseket is beleírták. A kabinet jóváhagyta továbbá azt a tervezetet is, amelynek értelmében Georgiát és Moldovát biztonságos származási országnak kell minősíteni. Így tehát az ezekből az országokból származó személyek menedékkérelmeit gyorsabban lehetne elbírálni, elutasítás esetén pedig az érintetteket gyorsabban ki lehetne toloncolni.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Mélyponton a német állam működőképességébe vetett bizalom

Tovább csökkent a németek bizalma a szövetségi állam és annak intézményei iránt. Immár szinte csak minden negyedik német tartja úgy, hogy az állam maradéktalanul képes feladatai ellátására. A rendkívül magas elégedetlenségi mutató mögött számos évek óta megválaszolatlan, vagy sikertelenül kezelt probléma áll, melyek párosulva a globális kihívásokkal immár a német társadalmi stabilitás alapjait veszélyeztetik. A Német Köztisztviselők Egyesületének megbízásából a forsa közvéleménykutató által augusztus közepén készített felmérés eredménye – mely szerint augusztus végére már csak a megkérdezettek 27%-ka véli úgy, hogy a német állam képes megbirkózni a ráháruló feladatokkal –, valamint az elmúlt időszak hasonló kérdéseket körbejáró kutatásai világos képet festenek: a németek évről-évre egyre kisebb arányban ítélik meg pozitívan saját államuk intézményrendszerének működését. Legyen szó olyan, a mindennapi élet minőségét alapvetően érintő kérdéstről, mint a lakhatás, vagy olyan számottevően összetettebb kihívásról, mint a bevándorláspolitika a megkérdezettek véleménye szinte egyöntetűen lesújtó.

Különösen rossz megítélés alá esnek az állami kompetenciák a keleti tartományokban élő lakosság körében. Itt a megkérdezettek több mint háromnegyede, mintegy 77% látja úgy, hogy a túlterhelt állami szervek képtelenek a problémák elhárítására (a nyugati tartományokban a válaszadók 68% osztja ezt a véleményt). Kevésbé meglepő módon pártszimpátia alapján az AfD-szavazók a legkevésbé elégedettek – mindössze 6% elégedett a jelen helyzettel – míg ugyanezen szám 22% a CDU/CSU, 34% az FDP és 46%

az SPD szavazóinak esetében. Egyedül a Zöld párt szavazóinak szerény többsége vélekedik másképp, közülük 52% tartja megfelelőnek az állami szerepvállalást.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. 2024-től emelkedik az alanyi jogon járó polgári juttatás összege

A szövetségi kormány döntése alapján a nélkülözésben élő németek millióinak anyagi segítséget nyújtó polgári juttatás (*Bürgergeld*) a jövő évtől kezdve több mint 10%-kal emelkedik majd. 2024 elejétől az egyedülállók a jelenlegi 502 euró helyett 563 eurót kapnak havonta – jelentette be Hubertus Heil (SPD) szövetségi munkaügyi miniszter. Heil egyúttal jelentős sikerként értékelte az emelést, meglátása szerint az állampolgároknak „különösen válság és felfordulás idején kell tudni támaszkodni a jóléti államra”.

Az év elején életbe lépett polgári juttatás reformmal a korábbiaknál gyorsabban lehet immár az inflációhoz igazítani a juttatásokat. Ezen felül a 15 és 18 év közötti fiatalok után 420 euró helyett 471 eurót utalnak majd a jövőben, míg a fiatalos gyermek után a hetedik életévük kezdetétől a 14. életévük betöltéséig 348 euró helyett 390 eurót kap majd nevelőjük. A hatéves korig terjedő gyermekek után 318 euró helyett 357 eurót fizetnek majd. Jelenleg körülbelül 5,5 millió ember – köztük 1,68 millió munkanélküli – részesül a polgári jövedelemben. A polgári jövedelem januárban váltotta fel az addig érvényben lévő Hartz IV munkanélküli segélyt. Az év elején már mintegy 50 euróval emelkedtek az irányadó ráták. A reformmal az ellátások összege a korábbinál gyorsabban igazodik az árak alakulásához. Korábban gyakran megfogalmazott kritika volt, hogy a rendszer rugalmatlan jellegéből adódóan a járulékok kalkulálásakor az inflációt csak nagyon nagy késéssel vették figyelembe.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Aktualitások

Napjaink válságai arról tanúskodnak, hogy Európa és a világ, akár csak Németország, egy paradigmaváltáson megy keresztül. Németország gazdasága gyengül, az országba irányuló illegális migrációs hullám nem csillapodik, és a társadalom egyre nagyobb része aggódik saját jólétéért és a közbiztonságért. Végül, de nem utolsósorban egyre több vállalat fordít hátat Németországnak. Mire vezethető vissza ez a politikai, társadalmi és gazdasági megrekedés? Hogyan lehet megoldani a Németország előtt álló égető problémákat? És végül: milyen szerepet játszanak ebben a Zöldek? E kérdéseket járjuk körül **2023. szeptember 5-én 17.00 órától az MCC Scruton Kávézóban Boris Palmerrel**, Tübingen főpolgármesterével a Zöld határon is túl... című pódiumbeszélgetésen.

További részletekért kattintson a [Magyar-Német Intézet honlapjára](#).

Intézetünk teljes munkaidős **projektkoordinátori álláslehetőséget** hirdet októberi kezdéssel, valamint **részmunkaidős gyakornoki pozícióra** hirdet pályázatot a nyári időszakról kezdődően.

További részletekért kattintson a [Magyar-Német Intézet honlapjára](#).

Cikk- és interjúajánló

Négykérdéses népszavazással is mozgósítaná a lengyel vezető kormánypárt, a Jog és Igazságosság a polgárokat az október 15-i választásra. A referendumon az állami vagyon külföldi felvásárlásáról, a nyugdíjkorhatár emeléséről, az európai uniós migránspolitika támogatásáról, illetve a lengyel-belorusz határon lévő kerítés felszámolásáról kérdezik meg az embereket. Erről beszélt kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter az M1 Világ c. műsorában.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Magyar-Német Intézet honlapjára](#).

A német kormány által elfogadott állampolgársági törvénymódosításokkal kapcsolatban Bauer Bence, Intézetünk igazgatója a német migrációs politikáról nyilatkozott a Kossuth Rádióban.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Médiaklikk honlapjára](#).

Az Ultrahang Bauer Bencét, Intézetünk igazgatóját kérdezte olyan Németországban zajló eseményekről, mint a kannabisz legalizációja, az Ukrajnának történő fegyverszállítások és az AfD belpolitikai helyzete.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson az [Ultrahang Youtube-csatornájára](#).

A Demkó Attila, az MCC Geopolitikai Műhelyének vezetője által szerkesztett A világ 2023-ban című könyvben olvasható Intézetünk igazgatójának, Bauer Bencének a Németországról szóló elemzése.

A teljes tanulmány elolvasásához kattintson a [Magyar-Német Intézet honlapjára](#).

A Demkó Attila, az MCC Geopolitikai Műhelyének vezetője által szerkesztett A világ 2023-ban című könyvben olvasható Intézetünk kutatási vezetőjének, Dobrowiecki Péternek a Lengyelországról szóló elemzése.

A teljes tanulmány elolvasásához kattintson a [Magyar-Német Intézet honlapjára](#).

A németországi kannabisz legalizációs tervekről kérdezte az InfoRádió Bauer Bencét, Intézetünk igazgatóját.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Magyar-Német Intézet honlapjára](#).

Bauer Bence, Intézetünk igazgatója szerint valójában sokkal több német nyugdíjas élhet Magyarországon, mint ahogy az egyébként a hivatalos német társadalombiztosítási vagy nyugdíjfolyósítási adatokból kiderül. Sok nálunk élő német ugyanis még mindig valamilyen németországi lakcímhez tartozó bankszámlára kapja a nyugdíját – írja a 24.hu.

A teljes cikk elolvasásához kattintson a [24.hu honlapjára](#).

Már most több mint tízezer olyan kérvény van a német nyugdíjfolyósító előtt, amely a nyugdíjellátás külföldi számlára való folyósítását kéri – idézi Intézetünk igazgatóját, Bauer Bencét az Index a Magyarországon élő németek növekvő számával kapcsolatban

A teljes cikk elolvasásához kattintson az [Index honlapjára](#).

Már több mint 22 ezer német állampolgár él életvitelszerűen Magyarországon. Intézetünk igazgatója, Bauer Bence szakember szerint ráadásul a beáramlás az utóbbi időben jelentősen megnőtt, ami szerinte többek között visszavezethető anyagi megfontolásokra, de akár a közbiztonság vagy a kedvező éghajlatra is – írja a Pénzcentrum.

A teljes cikk elolvasásához kattintson a [Pénzcentrum honlapjára](#).

Tovább folytatódik a jobboldal erősödése Németországban. Az Insa közvélemény-kutató egyik friss felmérése szerint az Alternatíva Németországért (AfD) jobboldali párt társelnöke, Alice Weidel két kormánytagot is maga mögött hagyott a népszerűségi rangsorban – erről nyilatkozott Intézetünk kutatási vezetője, Dobrowiecki Péter a Magyar Nemzetnek.

A teljes interjú elolvasásához kattintson a [Magyar Nemzet honlapjára](#).

Több mint 22 ezer német állampolgár él életvitelszerűen Magyarországon. Az utóbbi években emelkedett jelentősen a számuk, többségük a nyugat-magyarországi falvakban keres viszonylag olcsó házakat – idézte Bauer Bencét, Intézetünk igazgatóját a 168 Óra.

A teljes cikk elolvasásához kattintson a [168 Óra honlapjára](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hua